

Lietuvos pulmonologų dėmesys – ne vien aktualiausioms patologijoms

Lietuvos pulmonologų pozicijos tarp kitų nuolat modernėjančių, pažangių medicinos sričių vis stiprėja. Mūsų pulmonologai pradėjo sėkmingai taikyti Europoje bei pasaulyje pripažintas naujas, gan unikalias diagnostikos ir gydymo metodikas, aktyviai plėtojamas mokslas, sėkmingai praktiniame darbe diegiamos naujausios diagnostikos ir gydymo rekomendacijos, pritaikytos Lietuvos gydytojams. Apie visuomeninę veiklą, projektus bei šiuo metu aktualiausius pulmonologams klausimus kalbamės su Lietuvos pulmonologų ir alergologų draugijos pirmininku, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Pulmonologijos ir imunologijos klinikos **profesoriumi Kęstučiu Malakausku**.

Lietuvos pulmonologų ir alergologų draugija, kuriai vadovaujate, vienija Lietuvos suaugusiųjų ir vaikų gydytojus: pulmonologus, alergologus bei klinikinius imunologus ir kitų specialybių gydytojus, mokslo darbuotojus, dirbančius pulmonologijos, alergologijos, imunologijos srityse. Kokias svarbiausias savo veiklos gaires išskirtumėte?

Lietuvos pulmonologų ir alergologų draugija (LPAD) yra visuomeninė organizacija ir vienas jos tikslų – vienyti specialistus, kurių veiklos sritis yra plaučių ir imuninės sistemos ligos, dalytis patirtimi, žiniomis, skleisti naujausią Europos bei pasaulio mokslininkų pateikiamą informaciją. Kitas ne mažiau svarbus mūsų veiklos aspektas – rengti metodines rekomendacijas svarbiais kvėpavimo organų, imuninės sistemos ligų diagnostikos ir gydymo klausimais, kad jomis galėtų naudotis visi Lietuvos gydytojai.

Pastaruoju metu susikaupus gan daug naujų klinikinių duomenų, rengiami nauji labai aktualių ligų diagnostikos ir gydymo standartai: astmos, lėtinės obstrukcinės plaučių ligos, plaučių embolijos, dilgėlinės. Daug naujo sužinota apie šių ligų etiopatogenezę, klinikinį pasireiškimą bei eigą, vaistų joms gydyti

veiksmingumą ir prognozę. Tai sukūrė sąlygas labiau standartizuoti diagnostiką, individualizuoti pacientų gydymą. Manau, jog naujieji standartai bus puikūs metodiniai pagalbininkai ne tik pulmonologų, alergologų ir klinikinių imunologų, bet ir vidaus ligų, šeimos, kitų gydytojų praktiniame darbe.

Būtent LPAD pavasariniame renginyje, gegužės 8 dieną Kaune vyksiančioje konferencijoje „Pulmonologija, alergologija ir klinikinė imunologija 2015“, naujuosius astmos, plaučių embolijos, dilgėlinės diagnostikos ir gydymo standartus pateiksime visuomenei – su jais pirmieji susipažins konferencijos dalyviai.

Kokios plaučių sistemos ligos šiuo metu Jums kelia didžiausią susirūpinimą ir kodėl?

Pulmonologija yra labai svarbi medicinos sritis. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) pagal numatomas kvėpavimo takų ligų plitimo tendencijas išskiria vadinamąjį kvėpavimo takų ligų didįjį ketvertuką: plaučių uždegimą, tuberkuliozę, plaučių vėžį ir lėtinę obstrukcinę plaučių ligą (LOPL). PSO ekspertai spėja, kad 2030 metais šios ligos taps vieno penktadalio mirčių priežastimi pasaulyje – 2008 m. metais mirtingumas nuo minėto ketvertuko ligų buvo mažesnis (1/6 visų

Pulmonologija yra labai svarbi medicinos sritis. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) pagal numatomas kvėpavimo takų ligų plitimo tendencijas išskiria vadinamąjį kvėpavimo takų ligų didįjį ketvertuką: plaučių uždegimą, tuberkuliozę, plaučių vėžį ir lėtinę obstrukcinę plaučių ligą (LOPL). Prognozuojama, jog per 15 metų sergamumas šiomis kvėpavimo sistemos ligomis padidės apie 15 proc. Iš tiesų tai globali problema, ji aktuali ir Lietuvoje.

mirčių). Prognozuojama, jog per 15 metų sergamumas šiomis kvėpavimo sistemos ligomis padidės apie 15 proc. Iš tiesų tai globali problema, ji aktuali ir Lietuvoje. Pavyzdžiui, mums vis dar nepavyksta suvaldyti tuberkuliozės – sergamumas ja vienas didžiausių Europoje.

Sakykite, kokia Jūsų vadovaujamos draugijos įtaka sprendžiant šiuos klausimus? Ar įmanomi teigiami sprendimai?

Be abejonės, mes iš tiesų turime ką veikti. Ne kartą savo iniciatyva kreipėmės į Sveikatos apsaugos ministeriją dėl pagrindinio kvėpavimo sistemos ligų rizikos veiksnio – rūkymo – kontrolės, ankstyvos rūkančiųjų patikros. Kadangi rūkymas yra labai paplitęs, profilaktikai bei rūkymo sukeltų plaučių ligų diagnostikai reikalingi dideli resursai. Rūkymo profilaktika – nepradėti rūkyti, o tiems, kurie rūko, – šio žalingo pomėgio atsisakyti – dar nėra įdiegta į visuomenės sąmonę. Kita vertus, matome naujos formos rūkymo bumą – elektronines cigaretes. Džiugu, kad Lietuvos Respublikos Seimas jau priėmė įstatymą, apribojantį elektroninių cigarečių rūkymą viešose vietose, jų reklamą, prekybą ir kt. Lietuvoje. Įstatymas įsigaliojo nuo šių metų gegužės 1 dienos. Tai yra svarbu, nes teiginys, jog elektroninės cigaretės – saugus nikotino išskyrimo prietaisas, nėra teisingas. Elektroninės cigaretės – taip pat žmogaus sveikatą žalojantis veiksnys, kurio visų pasekmių dar nežinome, nes elektroninės cigaretės rinkoje yra tik apie 10 metų.

Kitas aktualus, dar nevysiškai išspręstas klausimas – ambulatorinė pagalbinė neinvazinė plaučių ventiliacija. Gerėjant medicinos pagalbai, vis daugėja pacientų, kuriems šis gydymo metodas, užtikrinantis adekvačią plaučių ventiliaciją, yra būtinas. Todėl neatidėliotinai turi būti sprendžiamas gydymo išlaidų kompensavimo klausimas.

Esate ne kartą pabrėžęs įvairių medicinos sričių specialistų tarpusavio ryšių, bendro problemų sprendimo svarbą. Kaip sekasi stiprinti bei puoselėti bendradarbiavimą?

Kvėpavimo takų ligomis sergančiais pacientais rūpinasi įvairių sričių specialistai, taigi mūsų draugija yra daugiadisciplinė. Pavyzdžiui, su ūminėmis ir lėtinėmis kvėpavimo takų ligomis sergančiais pacientais bene kasdien susiduria šeimos ar vidaus ligų gydytojai. Plaučių vėžio diagnostikos ir gydymo problemas kartu sprendžia įvairių specialybių gydytojai. Mus, pulmonologus, daug sąlyčio taškų sieja su krūtinės chirurgais, onkologais radioterapeutais, radiologais, patologais, šeimos gydytojais. Ir tai mus vienija, nes visi siekiame vieno tikslo – kokybiškai ir laiku padėti ligoniui, kuris kreipiasi į mus pagalbos. Todėl šios ir kitos ligos, su jomis susijusios problemos visuomet atsiduria draugijos taikinyje. Draugija vienija visus specialistus, kurie domisi šiomis ligomis, jų diagnostikos bei gydymo galimybėmis.

Jūs ir kolegos neretai dalyvaujate tarptautiniuose renginiuose. Kiek jie naudingi ir svarbūs įgyjamų žinių ir prisistatymo tarptautinei medicinos visuomenei požiūriu?

Vienas pagrindinių tarptautinių renginių, kuriuose visada dalyvaujame, – Europos respiratologų sąjungos metinis kongresas. Į kongresą susirenka Europos ir pasaulio gydytojai, mokslininkai, pedagogai. Šis svarbus metinis renginys – puiki proga išgirsti ir aptarti naujausias kliniškes naujienas bei problemas, tuo pačiu prisistatyti tarptautinei medicinos visuomenei.

Nors mokslinė veikla nėra draugijos tiesioginis tikslas, ji suburia mokslininkus, o ypač skatina jaunuosius mokslininkus. Džiugu pripažinti, kad pulmonologija, kaip mokslo sritis, Lietuvoje yra smarkiai vystoma, diegiamos naujos, unikalios mokslinių tyrimų metodikos, pvz., kombinuotų ląstelių kultūros. Naujosios metodikos padeda patikslinti molekulinis kvėpavimo sistemos ligų, kaip antai astmos ar LOPL, raidos ypatumus.

Kalbėjosi R. Pečeliūnienė